

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ: Efekty Zarządzanie

IV Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół
Ogólnokształcących nr 4 im. Bohdana Ihora Antonycza
w Legnicy
Legnica

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądanych efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 12-11-2012 - 23-11-2012 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Iwona Szymańska, Katarzyna Bazylczyk.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli organu prowadzącego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	10
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	7
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	5
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	16
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	13
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo oraz przedstawiciele samorządu szkolnego	7
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	6
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	22
Partnerzy szkoły, przedstawiciele organu prowadzącego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele organu prowadzącego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	7
Obserwacja zajęć			4
Obserwacja zajęć pozalekcyjnych			
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	IV Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Bohdana Ihora Antonycza w Legnicy
Patron	
Typ placówki	Liceum ogólnokształcące
Miejscowość	Legnica
Ulica	Tarasa Szewczenki
Numer	10
Kod pocztowy	59-220
Urząd pocztowy	Legnica
Telefon	0767233106
Fax	
Www	
Regon	39102485900000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	54
Oddziały	3
Nauczyciele pełnozatrudnieni	5
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	10
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	3
Średnia liczba uczących się w oddziale	18
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	10.8
Województwo	DOLNOŚLĄSKIE
Powiat	Legnica
Gmina	Legnica
Typ gminy	gmina miejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Raport, do którego przeczytania Państwa zapraszamy, dotyczy ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w IV Liceum Ogólnokształcącym, które wraz z Gimnazjum nr 10 wchodzi w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Bohdana Ihora Antonyczy w Legnicy, prowadzonego przez Miasto Legnica.

Poniżej znajdują Państwo najważniejsze, wynikające z badań, informacje o szkole. Wszystkie zawarte w niniejszym opracowaniu tezy i prezentowane dane znajdują potwierdzenie w wynikach przeprowadzonych ankiet i rozmów.

Liceum kieruje swoją ofertę przede wszystkim do ukraińskiej mniejszości narodowej, co oznacza, że uczniowie uczą się języka ukraińskiego, poznają kulturę, zwyczaje oraz tradycje swoich przodków oraz uczestniczą w zajęciach historii i geografii Ukrainy. W formie zajęć pozalekcyjnych prowadzone są również zajęcia łemkowskiej ścieżki regionalnej. Szkoła jest kameralna, gdyż w jej skład wchodzi trzy oddziały, do których uczęszcza 54 uczniów.

Grono pedagogiczne przeprowadza różnorodne formy badania efektywności osiągnięć edukacyjnych uczniów. Nauczyciele uczący przedmiotów maturalnych, zespoły przedmiotowe i Rada Pedagogiczna systematycznie analizują wyniki abiturientów uzyskiwane na egzaminach zewnętrznym i w tym celu wykorzystują różne metody badawcze. Dbalność o efektywność procesu dydaktycznego skutkuje tym, że rezultaty kształcenia są ustabilizowane i w obrębie egzaminu maturalnego plasują się na poziomie wyżej średnim i średnim.

W celu uatrakcyjnienia procesu edukacyjnego nauczyciele stwarzają licealistom możliwości realizacji międzynarodowego projektu "Comenius – Partnerskie Projekty Szkół", którego koordynatorem jest Łotwa, a innymi uczestnikami Litwa, Rumunia, Turcja, Grecja i Włochy. Rozwój umiejętności młodzieży w zakresie kompetencji kluczowych w obszarze nauk matematyczno – przyrodniczych wspierają wdrożone projekty ogólnopolskie "Fizyka jest ciekawa" i "Matematyka Reaktywacja", realizowane we współpracy z wyższymi uczelniami.

Uczniowie podejmują szereg działań, które służą ich rozwojowi oraz wpływają na postrzeganie szkoły w środowisku lokalnym jako placówki realizującej szereg przedsięwzięć wpływających na wszechstronne kształtowanie młodego człowieka, co obrazuje uzyskany tytuł "Szkoły Odkrywców Talentów". W szkole funkcjonuje chór "Połonyna", zespół taneczny "Horycwit", zespół wokalny "Dyky Bdżoły" i zespół teatralny oraz prężnie działający Samorząd Uczniowski, który jest inicjatorem wielu przedsięwzięć i stałych działań, do których należy m.in. przygotowywanie i przeprowadzanie Balu Noworocznego dla dzieci z Międzyszkolnego Punktu Nauczania Języka Ukraińskiego. Młodzież powszechnie angażuje się w przedsięwzięcia szkolnego wolontariatu, wspierając osoby chore, niepełnosprawne i sędziwe oraz podejmuje działania proekologiczne, co pozwoliło na uzyskanie certyfikatu "Szkoły przyjaznej środowisku".

Ważną działalnością szkoły jest zgodnie z jej misją: "Idąc w przyszłość, pamiętamy o tradycji" pielęgnowanie zwyczajów i tożsamości narodowej oraz właściwych stosunków interpersonalnych pomiędzy licealistami i gimnazjalistami, co sprzyja budowaniu między nimi prawidłowych relacji opartych na wzajemnej akceptacji i gotowości do współpracy. Stąd placówka postrzegana jest przez środowisko lokalne jako szkoła dbająca o poczucie bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego swoich podopiecznych. Opinia ta wynika z efektywności szeroko zakrojonych działań prowadzonych przez nauczycieli, czego wyrazem może być posiadanie certyfikatu "Szkoły bez przemocy".

Placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie, które umożliwia realizowanie przyjętych programów nauczania oraz organizację ważnych dla środowiska mniejszości narodowej uroczystości. Jest ono systematycznie wzbogacane dzięki powołanemu Stowarzyszeniu Rodziców na Rzecz Pomocy Szkołom "Przyjazna Szkoła" oraz realizowanym projektom i zacieśniającej się współpracy placówki z wyższymi uczelniami, co zostało sformalizowane umową patronacką z Uniwersytetem Wrocławskim.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

Przeprowadzone badanie ewaluacyjne i analiza dokumentacji wskazują, że wyniki egzaminu maturalnego są systematycznie analizowane przez nauczycieli uczących przedmiotów maturalnych, zespoły przedmiotowe i Radę Pedagogiczną. Ten proces odbywa się z wykorzystaniem różnorodnych metod analizy i ma na celu ocenę efektywności procesu nauczania i skuteczności podejmowanych przez placówkę form pracy, co ma służyć poprawie jakości pracy. Stąd formułowane i wdrażane są wnioski, które przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Zgodnie wypowiedzi dyrektora i badanych nauczycieli wskazują, że **w szkole przeprowadzana jest analiza wyników egzaminów zewnętrznych**. Zdaniem dyrektora i grona pedagogicznego w szkole analizuje się wyniki egzaminów zewnętrznych na poziomie pojedynczych uczniów oraz na poziomie zespołów klasowych, łącząc obie te strategie ze sobą. Nauczyciele podczas wywiadu mówili o tym, że wyniki egzaminów zewnętrznych analizowane są ilościowo, jakościowo i kontekstowo oraz szczegółowo opisywali te dane, które poddawane są temu procesowi. Analizy dokonują nauczyciele uczący przedmiotów egzaminacyjnych i zawierają je w opracowaniach, które następnie są prezentowane na spotkaniach zespołów przedmiotów humanistycznych i ścisłych. Kolejnym etapem analizy są spotkania Rady Pedagogicznej, podczas których prezentowane są wyniki badań i wnioski o charakterze rekomendacji, które służą podnoszeniu efektywności procesu kształcenia. Wszyscy ankietowani nauczyciele (10) uważają, że mają pełną informację o wnioskach z analiz wyników egzaminów zewnętrznych z poprzedniego roku szkolnego.

Argumentów obrazujących tezę, że **analiza jest prowadzona w celu poprawy jakości pracy szkoły**, dostarczyli dyrektor i nauczyciele podczas wywiadów, którzy wskazali, że celem prowadzonych analiz jest ocena efektywności procesu nauczania i skuteczności podejmowanych przez placówkę form pracy. Analizy wyników egzaminów zewnętrznych służą podejmowaniu działań doskonalących (np. zwiększenie ilości ćwiczeń z obszarów, które wypadły słabiej czy konstruowanie planów naprawczych), co służy doskonaleniu procesu dydaktycznego.

W świetle przeprowadzonego badania zasadne jest stwierdzenie, że **w szkole stosuje się różnorodne metody analizy wyników egzaminu**. Sąd ten uzasadniają wypowiedzi dyrektora w ankiecie, nauczycieli podczas wywiadu i analiza stosownych dokumentów. Ze wskazanych źródeł wynika, że analiza prowadzona jest różnymi metodami w odniesieniu do wyników szkoły, zespołów klasowych i pojedynczych uczniów. Do danych analizowanych ilościowo należą zbiorcze i przedmiotowe wyniki egzaminu maturalnego uwzględniające podział na poziom podstawowy i poziom rozszerzony, które obejmują średni wynik procentowy szkoły i zdawanych przedmiotów, który jest również wyrażony w skali staninowej. Dane te są zestawiane z wynikami, które osiągnęli abiturienti w mieście i województwie. Dokonuje się także analizy współczynnika łatwości zadań, który jest zestawiany z analogicznym wskaźnikiem uzyskanym w kraju. Nauczyciele przeprowadzają również analizę jakościową, która obejmuje analizę kontekstową czynników indywidualnych, środowiskowych (np. warunki domowe uczniów, status materialny rodziny) i pedagogicznych (np. średnią frekwencję na półroczu i koniec roku szkolnego, średnią ocen rocznych z przedmiotów zdawanych na egzaminie) oraz opracowują na podstawie analizy współczynnika łatwości zadań zestawienia mocnych i słabych stron ucznia, które przekładają na wnioski, które wskazują kierunki do dalszej pracy czy propozycje do programu naprawczego. W przypadku niektórych przedmiotowych opracowań pojawia się również analiza porównawcza dotycząca uzyskanych wyników na przestrzeni dwóch ostatnich sesji egzaminacyjnych.

Wyniki badania wskazują, że **wnioski z analizy są wdrażane i przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia**. Argumentów obrazujących powyższą tezę dostarczyli dyrektor i nauczyciele podczas wywiadów i ankietowania. Wskazani respondenci wymienili w rozmowie przykłady różnorodnych działań podejmowanych w szkole, wynikających ze szczegółowych wniosków z analiz wyników egzaminów maturalnych, które przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia. Spośród licznych wdrożonych rekomendacji poniżej przedstawiony zostanie jeden wybrany przykład. I tak, po egzaminie maturalnym z geografii w roku szkolnym 2010/11 zostały

sformułowane wnioski dotyczące występujących trudności, z którymi borykali się uczniowie: zadań związanych z umiejętnością czytania mapy turystycznej, odczytywania informacji z mapy poziomicowej, dokonywania obliczeń, a także zadań z geografii fizycznej, głównie z atmosfery i hydrosfery oraz zadań ze znajomości mapy Polski, Europy i świata. W przygotowaniach do egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2011/12 uczniowie wykonali wiele ćwiczeń dotyczących interpretacji i analizy barwnej mapy wybranego regionu Polski, stanowiącej pierwszą część każdego arkusza maturalnego. Na zajęciach fakultatywnych wdrożono także zadania kształtujące umiejętność orientacji na mapie świata, poznanie zarówno głównych elementów geografii fizycznej, a także społeczno – ekonomicznej. Dokonując analizy wyników egzaminu maturalnego z geografii z maja 2012r., można stwierdzić, że wdrożenie wniosków przyniosło pozytywne efekty, szczególnie jeśli chodzi o zadania dotyczące barwnej mapy wybranego fragmentu Polski, rozwiązywalność zadań wyniosła 72%, a w roku ubiegłym 51%. W zakresie rozszerzonym uczennice z zadań obejmujących fragment barwnej mapy Karkonoszy uzyskały wynik 91%, w ubiegłym roku było to 60%. Zdawalność zadań z elementami matematycznymi wyniosła w 2012r. 100%, a w 2011r. 30%. Na temat uzyskiwanych efektów kształcenia pozytywnie wypowiedzieli się również podczas wywiadu przedstawiciele lokalnego środowiska. Respondenci stwierdzili, że w szkole kładzie się m.in. nacisk na edukację artystyczną, naukę języków obcych i umiejętności posługiwania się technologią informatyczną. W ramach tej ostatniej działalności szkoła podjęła współpracę z Politechniką Wrocławską, co ma ścisły związek z poradnictwem zawodowym i przygotowaniem do wykonywania przyszłego zawodu.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności*

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego wynika, że uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej. Nauczyciele diagnozują i analizują osiągnięcia młodzieży, zawierając istotne informacje na ten temat w przygotowywanych sprawozdaniach. Na podstawie dokonywanych analiz formułuje się i wdraża do procesu edukacyjnego wnioski, które przyczyniają się do nabywania przez uczniów wiadomości i umiejętności, a tym samym do poprawy wyników w nauce. W szkole dostrzegane są możliwości uzyskiwania przez licealistów lepszych wyników w nauce.

Wypowiedzi nauczycieli, analiza stosownej dokumentacji i wnioski z ewaluacji wewnętrznej dostarczają przykładów na potwierdzenie sądu, że **uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową**. Według zdecydowanej większości ankietowanych nauczycieli (9/10) ma to miejsce na poziomie wysokim. Również analiza dokumentacji, w zakresie diagnoz wewnętrznych, stanowi źródło informacji mówiące o nabywaniu wiadomości i umiejętności przez młodzież. Jako jeden z wielu przykładów obrazujących tę tezę można wskazać analizę porównawczą diagnozy z matematyki "Sesja z plusem" w klasie I (rok szkolny 2010/11) i w klasie II (2011/12). Diagnoza na wejściu wykazała znaczne zróżnicowanie uzyskanego wyniku, a średnia osiągnięta przez szkołę (8,74 pkt.) była niższa aniżeli w kraju (9,89 pkt.), na co wpłynęło uzyskanie w przypadku 11 umiejętności słabszego wyniku od rówieśników w kraju. Z kolei przeprowadzone badanie w tym samym oddziale klasowym w klasie II wykazało w zakresie 7 umiejętności uzyskanie lepszego rezultatu od rówieśników w Polsce, a w pozostałych umiejętnościach znacznie mniejsze zróżnicowanie współczynnika łatwości zadań aniżeli rok wcześniej. Osiągnięta średnia klasy 11,4 pkt. była wyższa od średniej ogólnopolskiej, która wyniosła 10,35 pkt. Ponadto zestawiając ze sobą umiejętności rozwijane na przestrzeni wskazanego odcinka czasu, można wykazać, że np. posługiwanie się procentami wzrosło z 13% do 54%, a obliczanie pól i obwodów figur płaskich z 25% do 54%.

W szkole analizuje się osiągnięcia uczniów, a nauczyciele, dyrektor i wnioski z ewaluacji wewnętrznej dostarczają wielu argumentów na zobrazowanie tej tezy. Ankietowani nauczyciele w zdecydowanej większości (8/10) podali, że analizują osiągnięcia wszystkich uczniów, a dwoje wskazało, że większości. Jako przykłady najczęściej wymieniali analizy: bieżących osiągnięć uczniów dokonywane na podstawie sprawdzianów, kartkówek, testów i innych prac pisemnych oraz obserwacji młodzieży (9 wskazań), wyników diagnoz na wejściu w klasie I (6), aktywności uczniów i udziału w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych (5) i egzaminów zewnętrznych (5). Warto zwrócić uwagę, że z informacji udzielonej przez dyrektora wynika, iż dokonując analizy udziału uczniów w konkursach, rozpatruje się ich tematykę, różnorodność i sukcesy młodzieży. Analizy dokonuje dwukrotnie w ciągu roku szkolnego przewodniczący zespołu nauczycieli przedmiotów ścisłych, który zbiera stosowne

informacje od wychowawców. Prowadzi również Księgę Sukcesów, do której wpisuje osiągnięcia licealistów, począwszy od sukcesów na poziomie powiatu. Wyniki z analizy osiągnięć uczniów nauczyciele prezentują w sprawozdaniach półrocznych i rocznych, które zawierają typowe dane związane z klasyfikacją uczniów oraz m.in. informacje dotyczącą podopiecznych z dysfunkcjami, licealistów osiągających słabe wyniki w nauce, wykaz młodzieży biorącej udział w olimpiadach, konkursach, zawodach sportowych, w zajęciach fakultatywnych i innych formach wsparcia oraz wskazania licealistów, u których zauważono znaczny postęp w nauce.

Z informacji uzyskanych od dyrektora i nauczycieli uczestniczących w wywiadzie wynika, że **analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów** wymagających wsparcia, jak również młodzieży uzdolnionej. W opinii respondentów ważnym procesem uwzględniania możliwości rozwojowych podczas analizy osiągnięć uczniów jest poznanie na początku etapu edukacji indywidualnych predyspozycji podopiecznych. Stąd dokonuje się analizy wyników testów gimnazjalnych, testów diagnozujących ze wszystkich przedmiotów, ankiet przeprowadzanych przez pedagoga szkolnego dotyczących zainteresowań uczniów, ich mocnych i słabych stron, problemów szkolnych, a także poziomu bezpieczeństwa w szkole. Uczniowie klas I są diagnozowani również pod kątem profilu inteligencji i dominującego systemu reprezentacji (test wielorakich inteligencji Howarda Gardnera) oraz preferowanych stylów uczenia się. Postęp edukacyjny, adekwatny do indywidualnych możliwości (które zostały określone na wstępie i stanowią punkt wyjścia do takiej oceny) młodzieży ocenia się na podstawie form analizy osiągnięć licealistów wskazanych powyżej. Według dyrektora, dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych opracowuje się karty indywidualnych potrzeb oraz plany działań wspierających, uwzględniających możliwości rozwojowe. Dokonuje się oceny skuteczności udzielonych form pomocy i wsparcia oraz ewentualnych modyfikacji. Dla zobrazowania procesu uwzględniania możliwości rozwojowych uczniów przy analizie osiągnięć szkolnych dyrektor wskazał jednostkowe przykłady młodzieży, w tym osobę, wobec której ze względu na jej bardzo duże możliwości rozwoju artystycznego stosowano zapisy przedmiotowych systemów oceniania przewidujących ponadprzeciętny rozwój.

Dokonana analiza badawcza prowadzi do wniosku, że w szkole **dostrzegane są możliwości uzyskiwania przez uczniów lepszych wyników w nauce**, o czym są przekonani ankietowani rodzice i uczniowie biorący udział w wywiadzie. Licealiści mówili o powierzaniu przeprowadzania lekcji czy jej fragmentu, prowadzeniu koncertów szkolnych, apeli oraz dodatkowym przygotowywaniu do matury. Nauczyciele indywidualizują proces nauczania, motywują, zachęcają do udziału w konkursach, pomagają w przygotowaniu się do nich, interesują się dodatkowymi osiągnięciami podopiecznych, wynagradzają podejmowany trud pozytywną oceną czy możliwością wyjazdu na szkolną wycieczkę do Kijowa. Respondenci zgodnie orzekli, że nie spotkali się z sytuacją braku wiary ze strony nauczycieli w możliwości uczniów. Kolejni respondenci - ankietowani nauczyciele (10) - oceniając swoich podopiecznych, zgodnie stwierdzili, że uczniowie: w większości są zdyscyplinowani, mają chęci do nauki, uzyskują lepsze wyniki w nauce, przejawiają własną inicjatywę oraz są zaangażowani, aktywni.

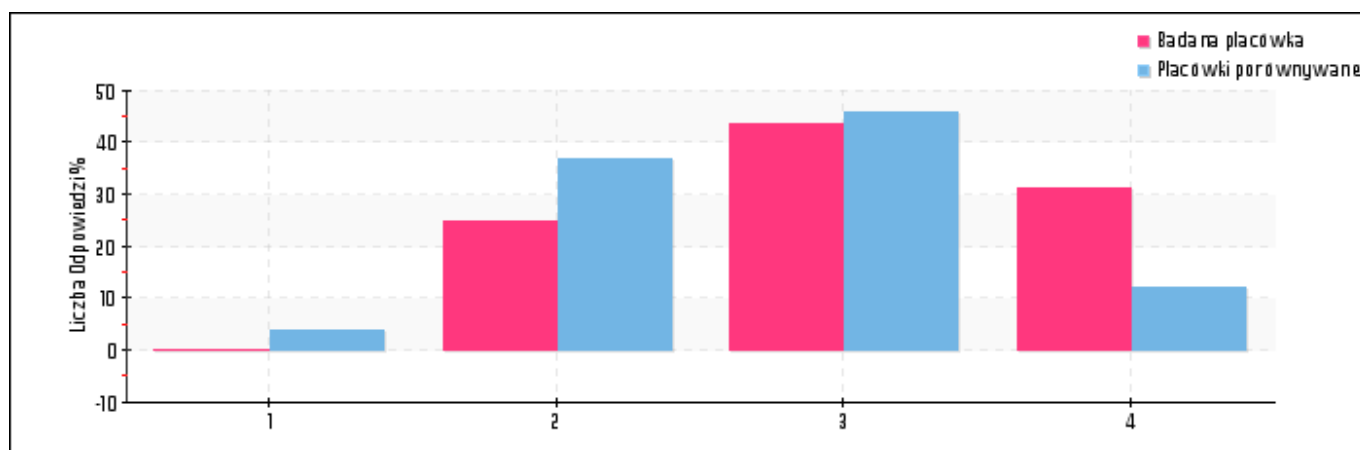
W świetle wyników przeprowadzonych badań i informacji udzielonych przez dyrektora i nauczycieli zasadne jest twierdzenie, że **w szkole formułuje się i wdraża wnioski z analizy osiągnięć uczących się, które przyczyniają się do poprawy wyników w nauce**, o czym świadczy m.in. ankietowe wskazanie dyrektora potwierdzające ten proces. Wskazany respondent i nauczyciele podali przykłady wdrożonych wniosków, które przyniosły mierzalne efekty w stosunku do określonych umiejętności. Dla zobrazowania zostanie wskazany wybrany przykład. Na podstawie analizy diagnozy z języka ukraińskiego przeprowadzonej w klasie II w roku szkolnym 2011/12 sformułowano następujące rekomendacje: "Zwrócić uwagę na pracę uczniów zdolnych", "Rozwijać ich wiedzę i umiejętności poprzez udział w konkursach, akademiach, tworzenie informacji". Stąd podjęto działania ukierunkowane na pracę z uczniem zdolnym oraz indywidualizację pracy. Tak prowadzony proces dydaktyczny przyniósł efekty w postaci zaangażowania uczniów w przygotowywanie uroczystości, akademii, reprezentowania szkoły w środowisku lokalnym czy opracowania artykułu prasowego. Jedna z uczennic została laureatem Ogólnopolskiego Konkursu Poezji i Prozy Ukraińskiej (otrzymała wyróżnienie), a także zajęła I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie "Na Wschód od Bugu". Kolejnego argumentu wskazującego na efektywność wdrażanych wniosków dostarczyła analiza dokumentacji szkoły, gdyż obserwując na przestrzeni trzech ostatnich lat wyniki egzaminów maturalnych z poszczególnych przedmiotów wyrażonych za pomocą skali staninowej, należy wskazać, że kształtują się one na ustabilizowanym poziomie (stanin 5 - średni i 6 - wyżej średni). Zwraca uwagę poprawa wyników w nauce uczniów, co obrazuje uplasowanie się rezultatów z poszczególnych przedmiotów (za wyjątkiem matematyki), z których abiturienti przystąpili do egzaminu, w wyższym stanie (najczęściej 6 - wyżej średnim) aniżeli w roku ubiegłym. Warto również wskazać, że w badanej placówce na przestrzeni dwóch ostatnich lat nastąpił wzrost średniej ocen uzyskanej na podstawie kwalifikacji rocznej (z 3,5 w roku szkolnym 2010/11 do 3,7 w 2011/12), na co wpłynęły m.in. wzrastające średnie z następujących przedmiotów egzaminacyjnych: języka polskiego (z 3,3 do 3,4), języka angielskiego (z 3,1 do 3,6), języka niemieckiego (z 2,9 do 3,3).

Poziom spełniania wymagania: B

Wyniki przeprowadzonego badania ewaluacyjnego wskazują, że uczniowie są bardzo aktywni, ponieważ chętnie uczestniczą w prowadzonych w szkole i poza nią zajęciach, które wysoko oceniają oraz są samodzielni w podejmowaniu przedsięwzięć na rzecz rozwoju własnego i szkoły, w tym tych, które inicjują dalszą ścieżkę zawodową związaną z wyborem przyszłego kierunku kształcenia zgodnego z zapotrzebowaniem ze strony rynku pracy. Szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczniów, zwracając uwagę na ich różnorodność i powszechność (edukacyjne, społeczne, zawodowe).

Licealiści i ich rodzice podają wiele przykładów obrazujących sąd, że **uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę**, co obrazują wszystkie (4) obserwacje lekcji i o czym zgodnie (10) mówią nauczyciele, oceniając to zaangażowanie jako wysokie. Większość ankietowanych uczniów (15/29) uważa, że duża część zajęć (choć nie wszystkie) jest wciągająca i angażująca ich oraz że prawie wszystkie lub wszystkie zajęcia bardzo ich angażują (5/29). Dla dziewięciorga licealistów niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko. Warto zwrócić uwagę, że w grupie respondentów nie znaleźli się licealiści, którzy by ocenili zajęcia jako niewciągające. Takie wskazania stanowią znaczną różnicę w udzielonych odpowiedziach uczniów tej szkoły, a ich kolegami z innych polskich szkół, co pokazuje wykres dotyczący opinii młodzieży klasy II o zajęciach lekcyjnych.

1 zajęcia w ogóle nie są wciągające i angażujące, 2 niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko, 3 duża część zajęć (choć nie wszystkie) są wciągające i angażują mnie, 4 prawie wszystkie lub wszystkie zajęcia bardzo mnie angażują.

Zdecydowana większość ankietowanych rodziców (32/35) uważa, że ich dzieci chętnie angażują się w zajęcia lekcyjne.

Jak wynika z badania, wiele jest argumentów przemawiających za tezą, że **uczniowie są zaangażowani w zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkołę**. Jednym z nich są niemal zgodne wskazania nauczycieli (9/10), którzy wysoko ocenili aktywność swoich podopiecznych w tym zakresie oraz opinia rodziców, których dzieci uczęszczają na zajęcia popołudniowe (16/22) wyrażona w ankiecie, że uczniowie chętnie na nie uczęszczają (16). Z kolei ankietowani licealiści (29) poproszeni o opinię dotyczącą zajęć pozalekcyjnych stwierdzili, że sporo zajęć (choć nie wszystkie) jest interesująca (8), wszystkie zajęcia bardzo ich angażują (7), niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko (6) oraz niemal wszystkie zajęcia bardzo ich angażują, tylko nieliczne są nudne (5). Dwoje respondentów orzekło, że zajęcia w ogóle nie są interesujące, wciągające, a jeden nie wyraził swojej opinii. Zaangażowanie podopiecznych obrazowały wypowiedzi nauczycieli dotyczące przykładów podejmowanych przez grono pedagogiczne działań wspierających aktywność uczniów, wśród których przytoczone zostaną tylko niektóre. I tak, na podstawie dokonywanych diagnoz szkoła tworzy bogatą i zróżnicowaną ofertę edukacyjną. Tworzą ją zajęcia pozalekcyjne (w ubiegłym roku regularnie odbywały się 34 zajęcia), koła zainteresowań o charakterze wyrównawczym, jak i rozszerzającym wiedzę i celujące w uczniowskie potrzeby twórcze (np. śpiewu cerkiewnego) oraz liczne konkursy (w ubiegłym roku szkolnym licealiści wzięli udział w dwudziestu dwu konkursach o zasięgu szkolnym, międzyszkolnym i regionalnym – w wielu osiągnęli sukcesy).

Zajęcia te pomagają również podtrzymać tożsamość narodową (łemkowska ścieżka regionalna, zajęcia teatralne prowadzone w języku ukraińskim). Istotnym aspektem pracy szkoły jest stwarzanie licealistom możliwości rozwoju artystycznego. Stąd funkcjonujący w szkole chór "Połonyna", zespół taneczny "Horycwit", zespół wokalny "Dyky Bdżoły" i zespół teatralny.

Nie brakuje argumentów dla zobrazowania tezy, że **uczący się podejmują inicjatywy dotyczące rozwoju własnego i szkoły, która realizuje działania zainicjowane przez uczących się**. Świadczą o tym wypowiedzi wszystkich respondentów - uczniów, nauczycieli, rodziców, dyrektora i partnerów szkoły oraz wnioski sformułowane na podstawie ewaluacji wewnętrznej. Młodzież biorąca udział w wywiadzie zdefiniowała indywidualny rozwój, jako proces zdobywania nowej wiedzy i doświadczenia szczególnie poprzez łączenie teorii z działaniami praktycznymi. W tym zakresie ważne jest bezpośrednio poznawanie nowych krajów, kultur, zwyczajów i tradycji. W ich opinii rozwijać się to również nabywać kompetencje, które pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Wszyscy ankietowani drugoklasiści (16) oraz uczniowie biorący udział w wywiadzie uważają, że mają wpływ na to, co dzieje się w szkole. Ponad połowa licealistów klasy III (8/13) podziela ten pogląd. W opinii zdecydowanej większości uczniów (24/29) mają oni wpływ na prowadzenie i planowanie zajęć w kwestiach: organizacji zajęć (20 wskazań), zakresu omawianego materiału (15), stosunku nauczycieli do uczniów (14) oraz wyposażenia (10). Wśród bardzo licznie wskazywanych przykładów obrazujących propozycje realizowanych przez szkołę działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły poniżej zostaną zaprezentowane tylko niektóre. I tak, uczniowie, nauczyciele, dyrektor, partnerzy szkoły i rodzice zgodnie wskazali:

- propozycje związane z procesem dydaktycznym dotyczące kół zainteresowań i zajęć dydaktyczno - wyrównawczych (z obu form korzysta 82,60% uczniów), konkursów przedmiotowych i tematycznych (np. "Poezja na wschód od Bugu", w którym uczennica zdobyła I miejsce w kategorii szkół ponadgimnazjalnych), zajęć fakultatywnych, na których uczniowie proponują określoną tematykę, która ich pasjonuje oraz zagadnienia realizowane podczas lekcji wychowawczych czy preferowane metody i formy pracy,
- możliwość udziału 100 % młodzieży w projekcie "Comenius – Partnerskie Projekty Szkół", który wymagał ogromnego zaangażowania ze strony uczniów i pozwolił na wyjazdy do szkół partnerskich we Włoszech, Rumunii, na Litwie, Łotwie i Turcji, co służyło m.in. poznawaniu europejskiej i azjatyckiej kultury oraz sprawdzaniu swoich umiejętności językowych i interpersonalnych,
- współpracę z wyższymi uczelniami, co pozwala m.in. na uczestnictwo z zajęciach laboratoryjnych z chemii czy realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego "Matematyka Reaktywacja" (umożliwia uczniom za pośrednictwem innowacyjnej platformy e - learningowej dostęp do przystępnie napisanych materiałów wykładowych oraz ogromnej liczby interaktywnych elektronicznych ćwiczeń) i "Fizyka jest ciekawa" (dzięki zestawom dydaktyczno - edukacyjnym młodzieży pozyskuje w ciekawy sposób wiedzę teoretyczną w powiązaniu z jej praktycznym zastosowaniem) czy uczestnictwo w szeregu imprezach naukowo - biznesowych, artystycznych i edukacyjnych w ramach projektu "Pociąg do Ukrainy", który wpisywał się w obchody 20 - tej rocznicy odzyskania niepodległości przez Ukrainę,
- zaangażowanie młodych osób w działalność szkolnego wolontariatu (69% uczniów regularnie podejmuje zadania koła, a doraźnie 100% młodzieży). Licealiści niosą pomoc w legnickich instytucjach: Towarzystwie Przyjaciół Dzieci, Klubie Seniora, Noclegowni, Domu Samotnej Matki, Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt, Pogotowiu Opiekuńczym i Oddziale Opieki Paliatywnej w szpitalu.

W opinii nauczycieli, rodziców i uczniów istotna jest również działalność Samorządu Uczniowskiego, inicjatora wielu przedsięwzięć i stałych działań, do których należą m.in.: redagowanie gazetki szkolnej, przygotowywanie i przeprowadzanie Balu Noworocznego dla dzieci z Międzyszkolnego Punktu Nauczania Języka Ukraińskiego i dzieci ze środowiska mniejszości narodowej czy przeprowadzenie akcji "Żonkil". Nauczyciele biorący udział w wywiadzie wypowiedzieli się również w kwestii pomocy udzielanej uczniom w zakresie planowania własnego rozwoju w dłuższej perspektywie. Służy temu m.in.

- realizacja trzyletniego projektu "Zostań inżynierem", w ramach którego odbyły się wyjazdy na uczelnie, w tym, np. na Salon Maturzysty czy spotkania z przedstawicielami zawodów inżynierskich,
- udział w kampanii promocyjnej na rzecz kierunków matematycznych, przyrodniczych i technicznych "Twórz przyszłość, damy ci narzędzia", w ramach której uczniowie mieli okazję wysłuchać wykładów, zapoznać się z działalnością Biura Informacji Studenckiej Politechniki Wrocławskiej, poznać osiągnięcia kół naukowych tej uczelni,
- udział w programie "Era inżyniera", który m.in. umożliwia korzystanie z portalu Era Inżyniera, przy użyciu

którego uczniowie mogli czerpać informacje z biblioteki technicznej, oglądać filmy o tej tematyce, uczestniczyć w doświadczeniach matematycznych, fizycznych, chemicznych i informatycznych oraz brać udział w konkursach,

- udział w warsztatach prasowych i radiowych, podczas których uczniowie dowiedzieli się, jak powstaje audycja radiowa, poznali techniki nagrywania, montażu i selekcji dźwięku, zgrywania materiału, odbyli ćwiczenia z dykcji i tworzyli własne materiały radiowe.

O bardzo wysokim poziomie spełnienia wymagania świadczą pozytywne opinie uczniów i rodziców o organizowanych zajęciach przez szkołę, powszechne uczestnictwo młodzieży w ofercie edukacyjnej, w tym w międzynarodowym projekcie "Comenius – Partnerskie Projekty Szkół" i ogólnopolskich "Fizyka jest ciekawa" i "Matematyka Reaktywacja".

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

Wyniki badania ewaluacyjnego prowadzą do wniosku, że w szkole respektowane są normy społeczne, ponieważ prawie wszyscy uczniowie czują się w niej bezpiecznie i wiedzą, jakich zachowań od nich się oczekuje, co obrazuje przyznanie placówce certyfikatu "Szkoła bez przemocy". System spójnych działań wychowawczych ukierunkowanych na pielęgnowanie tradycji, tożsamości narodowej oraz eliminowanie zdiagnozowanych zagrożeń stymuluje właściwe zachowania i postawy młodzieży, szczególnie w zakresie kształtowania empatii, postaw patriotycznych, interpersonalnych i proekologicznych. O tych ostatnich świadczy certyfikat "Szkoła przyjazna środowisku". Ocena skuteczności podejmowanych działań wychowawczych służy wprowadzaniu modyfikacji, w których uwzględniane są inicjatywy licealistów.

Liczne argumenty potwierdzają tezę, że zdecydowana większość ankietowanych **uczniów czuje się bezpiecznie**. Oni sami zgodnie uważają, że na lekcjach i przerwach (11/13) oraz na terenie szkoły po zajęciach lekcyjnych (13/13) czują się bezpiecznie. Uczniowie klasy II (16) wskazali, że w szkole w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyły się następujące sytuacje: agresja słowna - obrażanie respondenta (2 wskazania) i osoby z klasy (3), kradzieże własności innych osób z klasy (1), kradzież własności respondenta (2), pobicie osoby z klasy (1), zmuszanie respondenta do kupowania czegoś za własne pieniądze (1), zmuszanie kogoś z klasy przez innych do kupowania czegoś za własne pieniądze (1). Jednostkowe odpowiedzi młodzieży dotyczyły miejsc, w których czują się mało bezpiecznie, do których zaliczyli szatnie (1 wskazanie) i toalety (1). Odmienną opinię w tej kwestii miało dwanaścioro licealistów (12/16), którzy deklarowali, że w szkole nie ma miejsc, w których czują się mało bezpiecznie, co wskazali również podczas wywiadu pracownicy niepedagogiczni. Według nich oraz rodziców i partnerów szkoły na taki stan rzeczy wpływa monitoring wizyjny, sprawność techniczna budynku i sprzętów szkolnych, zamykane drzwi wejściowe i dyżury nauczycielskie w trakcie przerw śródlekcyjnych na korytarzach, boisku i szkolnej jadalni. W opinii rodziców i partnerów szkoła jest postrzegana w środowisku, jako przyjazna, w której uczniowie czują się bezpiecznie pod względem fizycznym i psychicznym m.in. dzięki mało licznym klasom, kameralność, braku anonimowości, rodzinnej atmosferze, której sprzyja wspólnota jaką tworzy cała społeczność szkolna. Zwraca uwagę doskonały kontakt pomiędzy uczniami gimnazjum i liceum, a w opinii rodziców elementem integrującym są wspólne działania w wielu przedsięwzięciach. Dużą rolę odgrywa wychowawca, który jest mentorem dla młodzieży i jest z nimi w bliskim kontakcie. Również obserwowane zajęcia (4) dowodzą dbałość nauczycieli o fizyczne bezpieczeństwo uczniów.

Należy podkreślić, że **uczniowie wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje** i stosują się do tych oczekiwań, co ukazują m.in. przeprowadzone obserwacje lekcji (4) i obserwacje postaw młodzieży w trakcie przerw. Niemal wszyscy ankietowani licealiści (28/29) potwierdzili znajomość zasad właściwego zachowania się. Również zdecydowana większość ankietowanych uczniów klasy II (14/16) twierdzi, że nauczyciele przestrzegają zasad, które sami głoszą. W uzupełnieniu swojej ankietowej odpowiedzi, młodzież biorąca udział w wywiadzie stwierdziła, że zasady i normy postępowania zawarte są w szkolnych dokumentach, które każdego roku są im przypominane, a wśród najważniejszych zasad obowiązujących w szkole wymienili systematyczne przygotowywanie się do egzaminu maturalnego, punktualne przychodzenie na zajęcia oraz właściwe kontakty interpersonalne. Wśród

swoich praw uczniowie wskazywali: prawo do nauki i przyznawania dodatkowego czasu do nadrobienia zaległości, możliwości nieprzygotowania się do zajęć (ilość nieprzygotowań jest ustalana z nauczycielem), prawo wyboru zajęć dodatkowych i rozwoju zainteresowań. Dla uczestników wywiadu istotne jest prawo do kultywowania tradycji narodowych i wolności przekonań religijnych.

W świetle przeprowadzonego badania zasadne jest stwierdzenie, że **w szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń**, na co wskazują wypowiedzi dyrektora i ankietowanych rodziców, którzy w zdecydowanej większości (19/22) uważają, że pozytywne zachowania ich dziecka są dostrzegane przez nauczycieli oraz że otrzymują informacje na temat zagrożeń występujących w szkole (16/22). Z wypowiedzi dyrektora wynika, że jednym ze sposobów diagnozy zachowań uczniów i zagrożeń są przeprowadzane badania ankietowe. I tak, każdego roku uczniowie klas I i II wypełniają ankietę badającą ich poczucie bezpieczeństwa w szkole oraz występujące trudności w nauce, a rodzice pytani są o problemy szkolne ich dzieci. W roku szkolnym 2011/12 młodzież klasy I wypełniała również ankietę "Alkohol wśród młodzieży" oraz "Moja szkoła - co mi się podoba, co chciałbym zmienić?". Zachowanie uczniów jest również szczegółowo analizowane w czasie spotkań Zespołu Wychowawców i rad plenarnych. Temu celowi służy dokonywana przez dyrektora szkoły analiza dokumentacji pedagoga i pracy wychowawczej, którą tworzą składane przez nauczycieli sprawozdania. Obejmują one m.in. wyszczególnione działania integrujące zespół klasowy, udzielone formy wspierania intelektualnego uczniów, działania dotyczące wychowywania w duchu tradycji szkoły i podjętą współpracę z rodzicami i pedagogiem szkolnym.

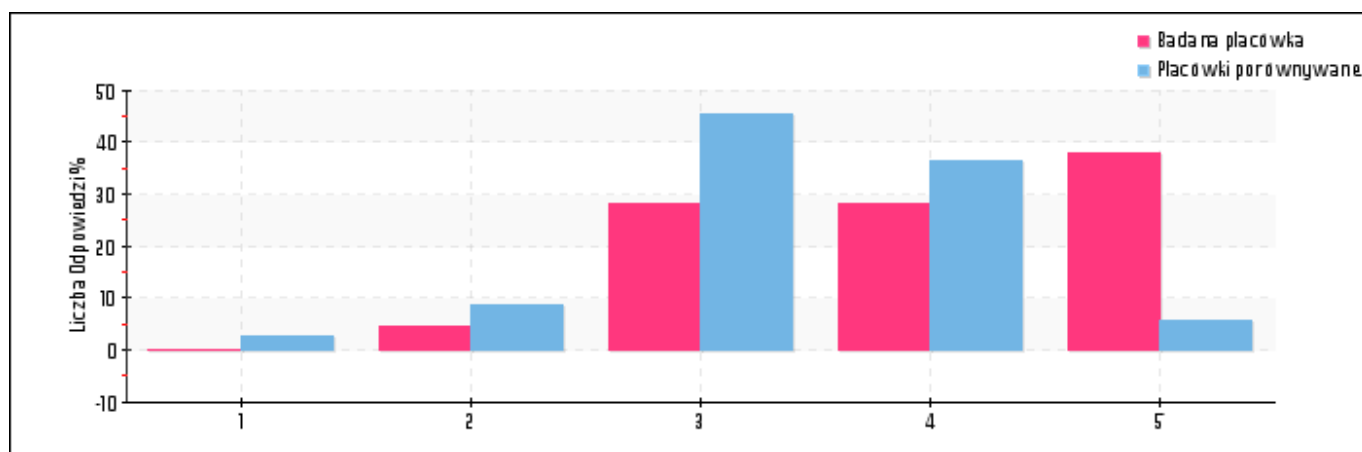
Dokonana analiza prowadzi do wniosku, że **w szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań**, na co wskazują wypowiedzi respondentów. Z informacji udzielonej przez dyrektora wynika, że w celu zmniejszania zdiagnozowanych zagrożeń podejmowane są w szkole różnorodne działania. Należą do nich m.in.:

- przeprowadzane zajęcia profilaktyczne dotyczące problemu uzależnień, czego przykładem mogą być lekcje "Problem uzależnienia – możliwości wsparcia instytucji pozaszkolnych" czy "Szkodliwość palenia papierosów i innych używek, w tym dopalaczy",
- realizowane we współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną programy z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, do których należy "Mądrze żyć, to świadomie wybierać" (klasa II), a we współpracy z Poradnią Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR Oddział w Legnicy "Zagrożenia wynikające ze spożywania alkoholu" (klasa I),
- korzystanie z procedur postępowania w sytuacji zagrożeń,
- realizacja programów profilaktycznych i projektów ogólnoszkolnych.

Według zgodnych wypowiedzi dyrektora, rodziców i pracowników niepedagogicznych w szkole podejmuje się również działania wzmacniające pożądane zachowania młodzieży. Uczniowie są nagradzani pochwałami wychowawców i nagrodami dyrektora przyznawanymi na forum całej społeczności uczniowskiej. Podziękowania kierowane do uczniów ze strony zewnętrznych instytucji eksponowane są na szkolnych korytarzach, a informacje o nich umieszczane są na stronie internetowej placówki oraz przekazywane do lokalnych mediów. W celu wzmacniania określonych zachowań i postaw organizuje się zajęcia integrujące młodzież - wycieczki klasowe, spotkania klasowe, ogniska, dyskoteki, wigilię szkolną, szkolne obchody Dnia Dziecka, wyjazdy zespołów artystycznych na koncerty, wspólną realizację projektów czy inicjuje się wymianę młodzieży. Zdaniem dyrektora szkoła prowadzi wiele niekonwencjonalnych działań związanych z kształtowaniem odpowiednich postaw społecznych i eliminowaniem wszelkich przejawów przemocy, co obrazuje fakt zaangażowania się dużej grupy młodzieży (80%) w działania szkolnego wolontariatu. Młodzież odwiedza chorych, osoby starsze i potrzebujące, bierze udział w zbiórce żywności, przygotowuje koncerty okolicznościowe, co sprzyja wzmacnianiu empatii i kształtowaniu altruizmu. Ważna jest również działalność artystyczna i wychowanie przez czynne uczestnictwo w kulturze, które uwrażliwia młodego człowieka i wskazuje na wartości niematerialne, co sprawia, że w ciągu roku szkolnego szkoła daje ok. 20 koncertów dla środowiska lokalnego, które w dużej mierze są promocją kultury ukraińskiej. Licealiści wyjeżdżają również z koncertami poza Legnicę. Kolejnym ważnym działaniem szkoły realizowanym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi jest kształtowanie postaw proekologicznych. Stąd uczniowie uczestniczą w konkursach tematycznych (np. "Ekologia, a zdrowie człowieka", "Woda – życie"), olimpiadach (np. Olimpiada Zdrowia), akcjach i projektach (np. "Orange dla Ziemi"), wycieczkach ekologicznych i debatach. Taka działalność doprowadziła do zdobycia przez placówkę certyfikatu "Szkoły przyjaznej środowisku" O efektywności prowadzonych działań w zakresie bezpieczeństwa świadczy uzyskany przez placówkę kolejny certyfikat "Szkoła bez przemocy" oraz obrazują kolejne czynności ewaluacyjne – obserwacja szkoły - podczas której nie dostrzeżono werbalnych i niewerbalnych agresywnych zachowań uczniów. Podobne stanowisko wyrazili

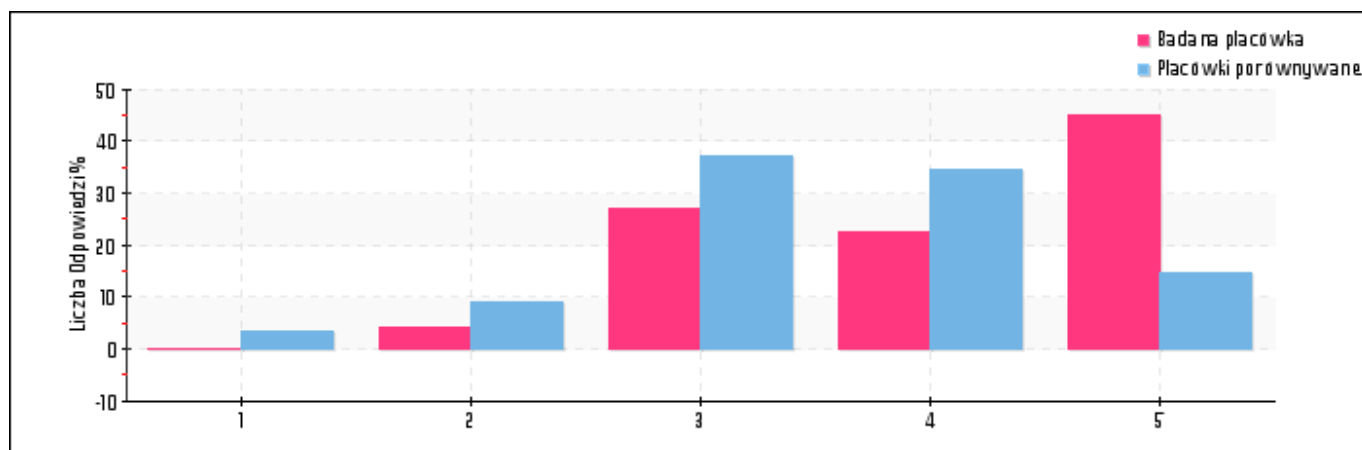

ankietowani rodzice (22), którzy najczęściej uważają, że w szkole nie ma ryzykownych zachowań (11 wskazań) oraz że nauczyciele szybko na nie reagują (10). Warto podkreślić, że udzielone przez rodziców odpowiedzi znacznie odbiegały od tych, które wyrażały opinię na ten temat rodziców w innych polskich szkołach (różnica istotna statystycznie, którą obrazuje wykres).

1 zdecydowanie nie, 2 raczej nie, 3 raczej tak, 4 zdecydowanie tak, 5 nie ma takich zachowań.

Ankietowani rodzice (22) uważają, że nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania (12 wskazań). Jeden z rodziców miał odmienną opinię (raczej nie), a ośmioro respondentów orzekło, że nie ma takich sytuacji. I ta odpowiedź respondentów znacznie odbiegała od wskazań rodziców w innych szkołach w Polsce, co obrazuje kolejny wykres.

1 zdecydowanie nie, 2 raczej nie, 3 raczej tak, 4 zdecydowanie tak, 5 nie ma takich zachowań.

Rodzice niemal zgodnie (21/22) uważają, że pozytywne zachowania ich dziecka są chwalone przez nauczycieli. **W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań mających na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań, które są w razie potrzeby są modyfikowane.** Zdaniem dyrektora i nauczycieli proces ten odbywa się poprzez podsumowywanie podejmowanych działań wychowawczych w każdym roku szkolnym - analizy dokonuje pedagog i wychowawcy klasy, którzy w swoich sprawozdaniach zawierają informacje dotyczące pojawiających się problemów, podejmowanych w związku z nimi działań, oceny ich skuteczności i wnioski. Są one prezentowane na zebraniu Rady Pedagogicznej i służą budowaniu systemu oddziaływań na kolejny rok szkolny. Dla zobrazowania swojej opinii nauczyciele i dyrektor zgodnie wskazali przykład tego procesu. I tak, w roku szkolnym 2011/12 pojawił się jednostkowy problem spożywania alkoholu wśród uczniów klasy I. W związku z zaistniałą sytuacją szkoła szybko podjęła działania zmierzające do zlikwidowania tego zjawiska. Wychowawcy klas przeprowadzili liczne rozmowy z uczniami i rodzicami oraz odbyły się zajęcia z udziałem pedagoga szkolnego i przedstawicielem Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR Oddział w Legnicy. Dla wszystkich uczniów szkoły zorganizowano spektakl, którego głównym celem było przedstawienie młodym ludziom degradującego wpływu używek na życie człowieka. W celu zbadania efektywności podejmowanych działań i zdefiniowania stosunku młodzieży do alkoholu pod koniec roku szkolnego przeprowadzono wśród niej ankietę pt. "Alkohol wśród uczniów". Analiza wyników pokazała, iż działania profilaktyczne zwrócone w kierunku minimalizowania zjawisk picia alkoholu wśród młodzieży przyniosły poprawę. W celu kontynuowania podjętych działań Program Profilaktyki został zmodyfikowany. Wprowadzono większą ilość

zajęć dotyczących profilaktyki alkoholowej i budowaniu postawy asertywności, wprowadzono zajęcia we współpracy z Poradnią Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR Oddział w Legnicy i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr 2 w Legnicy. Zwiększono współpracę w ramach realizowanego programu "Zachowaj Trzeźwy Umysł".

Przeprowadzone badanie ewaluacyjne prowadzi do wniosku, że **podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się**, na co wskazują wypowiedzi dyrektora, uczniów biorących udział w wywiadzie oraz niemal wszystkich ankietowanych nauczycieli, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie (8/9). Wśród przykładów obrazujących zmiany w zakresie działań wymienieni respondenci zgodnie wymienili:

- udział w modyfikacji Planów Pracy Wychowawców, głównie w zakresie tematyki zajęć godzin wychowawczych (np. prawa zwierząt, planowanie ścieżki rozwoju zawodowego),
- udział w tworzeniu Programu Profilaktyki Szkoły, co przekłada się na uwzględnienie w tematyce zajęć wychowawczych interesującej młodzież tematyki,
- możliwość wypowiadania się na temat stosowania kar i nagród, co skutkowało zmianą zapisu w statucie dotyczącą wpływu liczby spóźnień na ocenę ze sprawowania,
- analizowanie potrzeb uczniów dotyczących spotkań z pracownikami poradni psychologiczno - pedagogicznej, zgodnie z którymi w ubiegłym roku szkolnym przeprowadzono zajęcia dotyczące integracji zespołu klasowego, radzenia sobie ze stresem i profilaktyki uzależnień.

Uczniowie biorący udział w wywiadzie zwrócili uwagę, iż najistotniejszą kwestią dla nich jest to, że oni sami współtworzą jedną z najważniejszych zasad postępowania w szkole – zasadę integracji całej społeczności szkolnej, która sprawia, że w kontaktach między nimi, pomimo istnienia w budynku dwóch typów szkół – gimnazjum i liceum, nie odgrywa roli wiek, a ważny jest wzajemny szacunek. To sprawia, że uczniowie podczas przerw bez jakichkolwiek przeszkód wspólnie korzystają z sali gimnastycznej, rozgrywając np. mecz piłki siatkowej czy korzystają ze szkolnej jadalni, w której spożywają śniadanie, piją herbatę przygotowywaną przez pracowników kuchni, odrabiają zadania czy grają na gitarze. Pielęgnowanym przez uczniów zwyczajem panującym w szkole jest odbywająca się w rodzinnej atmosferze wigilia, w której uczestniczą wszystkie klasy, które przygotowują kolędy i przedstawienia. Kolejnym zwyczajem jest pożegnanie przez uczniów klasy I swoich kolegów maturzystów i pełnienie funkcji kelnera podczas studniówki.

Na zakończenie warto dodać, że **uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami**, o czym świadczą m.in. nieudzielenie przez dyrektora na przestrzeni dwóch ostatnich lat kary nagany, obserwacja postaw młodzieży podczas przerw i obserwacje lekcji (4), w trakcie których wszyscy licealiści zachowywali się zgodnie z ogólnie przyjętymi normami społecznym oraz przestrzegali zasad ustalonych przez nauczyciela. Z opinii nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych wynika, iż za osiągnięcia szkoły w kształtowaniu wymaganych zachowań uważają to, że młodzież kulturalnie się zachowuje zarówno w szkole, jak i poza nią. Uczniowie stosują formy grzecznościowe, znają swoje prawa i obowiązki, są aktywni przy współorganizowaniu i prowadzeniu licznych imprez i uroczystości szkolnych, w tym działań wolontariackich. Respondenci podkreślili udział młodzieży w podtrzymywaniu kultury, tradycji i historii mniejszości ukraińskiej. Pracownikom niepedagogicznym podoba się jeszcze w zachowaniu licealistów, to że uczniowie identyfikują się z grupą rówieśniczą, czego wyrazem może być wspólne obchodzenie urodzin, podczas których solenizanci obdarowują swoich kolegów cukierkami oraz pozytywne relacje pomiędzy uczniami różnych roczników. Istotna jest pomoc koleżeńska w nauce i organizowanie sobie czasu wolnego w czasie przerw. Respondenci uważają, że uczniowie przestrzegają przyjęte zasady zachowania oraz że incydentalnie zdarza się, iż pozostawiają po sobie śmieci. Z kolei nauczyciele wśród sporadycznie występujących niepożądanych zachowań uczniów w szkole wskazali te, które najczęściej związane są z frekwencją.

Na bardzo wysoki poziom spełnienia wymagania wskazują pozytywne opinie rodziców (w tym, te które stanowią różnicę istotną statystycznie) i uczniów dotyczące skuteczności prowadzonych działań mających na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanego zachowań, co obrazuje posiadanie przez szkołę certyfikatów "Szkoła bez przemocy" i "Szkoła przyjazna środowisku".

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach*

Komentarz:

Wyniki przeprowadzonego badania ewaluacyjnego wskazują, że funkcjonuje współpraca w zespołach, ponieważ nauczyciele wspólnie planują różnorodne przedsięwzięcia i analizują efekty swojej działalności. Grono pedagogiczne rozwiązuje problemy wychowawcze i doskonalili swoje umiejętności w zakresie metod i form pracy zespołowej.

Wypowiedzi dyrektora i ankietowanych nauczycieli przysparzają argumentów obrazujących założenie, że w **szkole funkcjonuje praca w zespołach**. Nauczyciele (10) deklarują swoje zaangażowanie dotyczące pracy w następujących zespołach: ds. ewaluacji wewnętrznej (9 wskazań), ds. organizacji imprez dla uczniów, rodziców lub nauczycieli (8), wychowawczym i profilaktyki (6), szkoleniowym (5), metodycznym (5), ds. współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły (4), programowym (praca nad treściami nauczania - 4), ds. zarządzania szkołą (planowanie i organizacja działalności szkoły - 3). Wśród innych zespołów respondenci wskazywali m.in. zespół ds. promocji szkoły czy zespół ds. uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Oceniając swoje zaangażowanie w pracę zespołów, nauczyciele orzekli, że angażują się wszyscy (7/10) i angażuje się większość z nich (3/10). Oceniając intensywność tej czynności, dyrektor stwierdził, że nauczyciele angażują się w wysokim stopniu w pracę zespołów zadaniowych.

Warto zauważyć, że dyrektor i wszyscy ankietowani nauczyciele (10) deklarują, iż pracujące w szkole zespoły stosują regularne procedury ewaluacyjne, co wskazuje na **analizowanie efektów pracy zespołów**. W trakcie wywiadu nauczyciele przytoczyli szereg przykładów obrazujących ten proces, a wśród nich ten, który wykazał potrzebę zmiany składu Zespołu Przedmiotów Humanistycznych, która wyniknęła z konieczności korelacji realizowanych treści i podejmowanych działań. Warto zauważyć wypowiedź nauczycieli mówiącą, iż zespoły formalnie powołane w danym roku szkolnym w oparciu o dokonaną analizę zaplanowanych i zrealizowanych działań przygotowują stosowne sprawozdania, w których znajdują się jeszcze informacje dotyczące osiągniętych sukcesów i działań dodatkowo zrealizowanych. Na podstawie procesu analizy formułowane są wnioski związane z uzyskiwanymi przez zespół efektami, które zawsze zapisywane są w protokole i służą procesowi planowania w następnym roku szkolnym.

Nauczyciele planują działania w szkole, opierając się na analizie efektów pracy zespołów, o czym sami mówią podczas ankietowania, twierdząc, że całość (2/10) i większość (8/10) tego planowania opiera się na analizie efektów pracy zespołów. Nauczyciele i dyrektor uważają, że zdecydowana większość (7/10 i dyrektor) i większość (3/10) działań planowana jest wspólnie z innymi nauczycielami. Obrazując ten proces, respondenci najczęściej wskazywali na: organizację procesu edukacyjnego (m.in. planowanie wycieczek przedmiotowych, warsztatów, konkursów, realizację projektów - 8 wskazań), przeprowadzanie badań osiągnięć uczniów (np. testu diagnozującego dla klasy I i II - 7) i analizę wyników egzaminu maturalnego (5). Dwoje respondentów szczegółowo wskazało przykłady planowania działań zespołu przedmiotów ścisłych (np. opracowanie planów naprawczych z przedmiotów, które nie uzyskały na egzaminie maturalnym zadowalających wyników) i humanistycznych (np. przeprowadzenie projektów: Dzień Ukraiński, Dzień Niemiecki, Unia Europejska).

Dokonany proces badawczy ukazuje, że **nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy**, o czym mówi dyrektor w ankiecie, wskazując, że jest to najczęstszy sposób rozwiązywania pojawiających się trudności i ankietowani nauczyciele, którzy w większości (8/10) podali, że bardzo często (4/10) i często (4/10) korzystają z pomocy innych nauczycieli w rozwiązywaniu problemów, które napotykają w szkole. W opinii większości (7/10) tych samych respondentów zespoły pomagają w rozwiązywaniu pojawiających się w pracy problemów. Troje nauczycieli nie podzieliło opinii swoich kolegów. Uzupełniając ankietową wypowiedź, respondenci w trakcie wywiadu wskazali przykłady obrazujące te działania. I tak, wychowawcy odwołują się do wsparcia zespołu wychowawczego w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, który tworzą wychowawcy poszczególnych oddziałów, pedagog i dyrektor oraz doraźnego zespołu wychowawczego. W zespołach dyskutuje się na temat metod i form, które będą sprzyjały rozwiązaniu zaistniałego problemu wychowawczego oraz środków potrzebnych do udzielenia pomocy czy wsparcia młodzieży szkolnej.

Należy podkreślić, że nauczyciele **uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy**, na co wskazują ich ankietowe wypowiedzi. Respondenci zgodnie (10) podali, że w tym lub poprzednim roku szkolnym uczestniczyli w szkoleniu wewnętrznym dotyczącym metod i form współpracy zespołowej, które były przydatne w praktyce. Szkolenie dotyczyło pracy w zespołach w związku z: realizacją

programu "Comenius - Partnerskie Projekty Szkół" (5 wskazań), pracą metodą projektu (4), organizacją pomocy psychologiczno - pedagogicznej w szkole w świetle nowych przepisów prawa oświatowego (3) oraz przeprowadzaniem egzaminów zewnętrznych (2). Również dyrektor wskazał, że takie szkolenia miały miejsce i były one przydatne w praktyce. Jak wynika z informacji udzielonej przez pracowników niepedagogicznych, nie biorą oni udziału w takich szkoleniach.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny*

Komentarz:

Przeprowadzone badanie dowodzi, że w szkole systematycznie sprawowany jest nadzór pedagogiczny, a dokonana analiza upoważnia do stwierdzenia, że podejmowana ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli, którzy są zaangażowani w ten proces. Wnioski wynikające z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły i wprowadzania istotnych zmian, co m.in. służy indywidualizacji procesu nauczania, gdyż placówka została wpisana na listę "Szkół Odkrywców Talentów" oraz objęta patronatem ze strony Uniwersytetu Wrocławskiego.

Wyniki badania wskazują, że **dyrektor szkoły angażuje nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej**, gdyż oni sami zgodnie (10) deklarowali swoje zaangażowanie, które było najczęściej spowodowane przekonaniem, iż proces ten jest niezbędny dla poprawienia jakości własnej pracy (6 wskazań) i zwyczajem panującym w szkole (zwykle większość nauczycieli uczestniczy w ewaluacji wewnętrznej -) 2. Nauczyciele deklarują, iż ich zaangażowanie w ewaluację wewnętrzną polega na czynnym uczestnictwie w zespołach ewaluacyjnych (opracowywanie ankiet, wskazywanie grupy respondentów, przeprowadzanie badań, analizowanie wyników, opracowywanie i wdrażanie wniosków, przygotowywanie raportu - 9 wskazań). Z informacji udzielonej przez dyrektora wynika, że w celu zaangażowania nauczycieli do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej udziela on wsparcia merytorycznego poprzez organizowanie stosownych szkoleń ("Strategia działań na rzecz poprawy efektów kształcenia i ewaluacji obszarów szkoły") i konsultacji indywidualnych. Temu celowi służy również współpraca z przewodniczącymi zespołów przedmiotowych, którzy monitorują przebieg procesu ewaluacji wewnętrznej.

Warto wskazać, że **wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły**, o czym świadczą zgodne wskazania dyrektora i nauczycieli dotyczące tych rekomendacji. Dla zobrazowania swojego stanowiska respondenci wskazali szereg wniosków z nadzoru pedagogicznego pełnionego w roku szkolnym 2011/12, z których zostaną zaprezentowane tylko dwa.: "W kalendarium szkolnym uwzględnić rocznicę XX - lecia uzyskania niepodległości, Akcji Wisła oraz Dnia Ridnoj Mowy", "Zmodyfikować ofertę zajęć pozalekcyjnych". Przełożyły się one na zaplanowanie w kolejnym roku szkolnym zajęć dotyczących życia mniejszości narodowych na Dolnym Śląsku, przeprowadzenie w lutym uroczystości upamiętniających rocznicę XX - lecia uzyskania niepodległości, Akcji Wisła oraz "Dnia Ridnoj Mowy". Do kalendarza uroczystości wprowadzono konkurs z literatury fantastycznej podczas dni otwartych szkoły oraz utworzono koło robotyki - by wyjść naprzeciw zainteresowaniom młodzieży i podjęto starania dotyczące objęcia szkoły patronatem ze strony Uniwersytetu Wrocławskiego lub Politechniki Wrocławskiej.

W świetle przeprowadzonych badań zasadne jest stwierdzenie, że **ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli**, którzy zgodnie (10) uważają, że uczestniczą w tym procesie badawczym. Tezę tę obrazują również wskazania dyrektora i ankietowanych nauczycieli, którzy podali, że do przygotowania planu ewaluacji wewnętrznej powołany jest zespół (7/10) oraz że plan ewaluacji wewnętrznej przygotowuje dyrektor (3/10). Analiza dokumentacji "Protokół z posiedzenia Rady Pedagogicznej z dnia 10.11.2009r. pkt. 3." ukazała, że powołano zespół ds. ewaluacji wewnętrznej szkoły.

Na zakończenie należy dodać, że **wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania prorozwojowych zmian w funkcjonowaniu szkoły**. Potwierdzają to ankietowani nauczyciele, którzy stwierdzili, że wnioski te są w pełni (7/10) i w dużym zakresie (3/10) uwzględniane przy wprowadzaniu zmian w funkcjonowaniu szkoły, a dyrektor i nauczyciele w trakcie wywiadu wskazali najważniejsze zmiany, które zostały wprowadzone w efekcie prowadzonego nadzoru pedagogicznego. Respondenci zaliczyli do nich realizację Szkolnego Programu Rozwoju Uzdolnień Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Bohdana Ihora Antonycza w Legnicy. Stąd zgodnie z celami tego programu szkoła pomaga uczniom odkryć ich uzdolnienia i zainteresowania, stymuluje właściwy rozwój uzdolnień i zainteresowań uczniów w licznych kierunkach (np. artystycznym, literackim,

poetyckim, dziennikarskim, teatralnym), zachęca młodzież do twórczej aktywności oraz kształtuje ucznia twórczego i o szerokich horyzontach umysłowych. O efektywności powyższych działań świadczy wpisanie szkoły na listę realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji wykazu Szkół Odkrywców Talentów. Warto zwrócić uwagę, iż liceum jest jedną z ośmiu szkół z miasta Legnicy, które ten tytuł otrzymały (w tym jedną z trzech liceów ogólnokształcących). Kolejnym przykładem zgodnie wskazanym przez respondentów było poszerzenie współpracy w wyższych uczelniach, co skutkuje objęciem szkoły od roku szkolnego 2012/13 patronatem przez Uniwersytet Wrocławski i jest efektem dotychczasowych działań w tym zakresie, o czym świadczy fragment listu skierowanego do dyrektora przez rektora tej uczelni: "Sądzę, że to oficjalne sformalizowanie trwającej już od dłuższego czasu i dynamicznie się rozwijającej współpracy między naszymi placówkami, otwiera wiele nowych możliwości przed uczniami i nauczycielami". W jego ramach uczelnia proponuje młodzieży udział w wybranych konferencjach, wykładach, seminariach, ćwiczeniach i sympozjach naukowych oraz zajęcia prowadzone przez pracowników naukowych na terenie liceum. W opinii nauczycieli oraz dyrektora zmiany te wpływają na rozwój szkoły, gdyż m.in. pozwalają na wypracowanie przedsięwzięć edukacyjnych, które wpłyną na wzmocnienie jakości dydaktyki oferowanej przez szkołę oraz skutkują tym, że szkoła dostosowuje swoją pracę do zmieniającej się rzeczywistości.

O bardzo wysokim poziomie spełnienia wymagania świadczą wprowadzane prorozwojowe zmiany służące wypracowaniu przedsięwzięć edukacyjnych, które wpływają na wzmocnienie prowadzonego procesu edukacyjnego - osiągnięcie statusu "Szkoły Odkrywców Talentów" i objęcie patronatem przez Uniwersytet Wrocławski Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Bohdana Ihora Antonycza w Legnicy.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: *Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie*

Komentarz:

Dokonana analiza badawcza prowadzi do wniosku, że placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie, które umożliwia realizowanie przyjętych programów nauczania oraz organizację ważnych dla szkoły i lokalnej mniejszości narodowej uroczystości. Dzięki współpracy z lokalnym środowiskiem i organem prowadzącym podejmowane są działania, wzbogacające bazę lokalową i wyposażenie szkoły, które służą poprawie warunków realizacji procesu edukacyjnego.

W opinii respondentów (dyrektora, rodziców, nauczycieli) **warunki lokalowe szkoły są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania.** Tylko część rodziców (4/22) i nauczycieli (1/10) uważa, że występują nieliczne braki. Wśród nich rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska wymieniają niepełną infrastrukturę sportową, np. brak pełnowymiarowego boiska czy szatni z prysznicami oraz nowoczesnej pracowni językowej. Na podstawie obserwacji placówki oraz informacji udzielonej przez nauczycieli, rodziców oraz przedstawicieli lokalnego środowiska należy wskazać, że placówka posiada wiele walorów. Szkoła, której teren jest ogrodzony i monitorowany położona jest przy mało ruchliwej, oświetlonej ulicy, po której kursuje komunikacja miejska, co ułatwia dojazd uczniom do szkoły. Przy budynku znajduje się plac rekreacyjno – sportowy z boiskiem do piłki ręcznej, piłki siatkowej, piłki koszykowej i skocznią w dal. Sale lekcyjne wyposażone są w szereg pomocy dydaktycznych wykorzystywanych podczas zajęć, m.in. w pracowni matematycznej zainstalowano komputer z drukarką oraz tablicę interaktywną. Uczniowie mają do dyspozycji salę komputerową wyposażoną w nowoczesny sprzęt, bibliotekę, w której znajdują się stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz salę gimnastyczną z szatniami i zapleczem sportowym. W budynku placówki znajduje się stołówka umożliwiająca uczniom korzystanie z wyżywienia.

Przeprowadzone badanie ewaluacyjne ukazuje, że **w szkole znajduje się wyposażenie wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania.** Obserwacje lekcji (4) wskazały, że szkoła wyposażona jest w pomoce dydaktyczne sprzyjające realizowaniu podstawy programowej i przyjętych programów nauczania. W opinii dyrektora i większości ankietowanych nauczycieli (7/10) w tej kwestii występują tylko niewielkie braki. Również rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska biorący udział w wywiadzie ocenili wyposażenie szkoły za wystarczające, szczególnie w zakresie nowoczesnego sprzętu do stosowania technologii informacyjno - komunikacyjnej, gdyż placówka posiada odpowiednio wyposażoną pracownię komputerową i tablicę interaktywną.

Dokonana analiza upoważnia do stwierdzenia, że **w szkole istnieje plan wzbogacania warunków lokalowych**

i wyposażenia szkoły, co obrazuje przegląd dokumentacji szkoły i wypowiedzi dyrektora w ankiecie. Ze wskazanych źródeł wynika, że plan ten dotyczy np. zakupu środków dydaktycznych, poprawy estetyki pomieszczeń czy rozbudowy bazy informatycznej. W opinii dyrektora szkoła jest wspomagana przez samorząd, rodziców i lokalnych partnerów. I tak, rodzice i przyjaciele szkoły przekazują na jej konto, w ramach Stowarzyszenia Rodziców na Rzecz Pomocy Szkołom "Przyjazna Szkoła" - 1% podatku dochodowego, co pozwala na zakup dodatkowych pomocy dydaktycznych oraz darowizny, z których w ostatnim czasie zakupiono stroje dla zespołów artystycznych działających w szkole. Również organ prowadzący przeznaczają niezbędne środki służące poprawie bazy lokalowej i zakupu pomocy dydaktycznych. Zdaniem dyrektora istotne są realizowane programy, gdyż w ramach projektu "Fizyka jest ciekawa" gabinet fizyczny został zaopatrzony w nowoczesne pomoce dydaktyczne o wartości kilkudziesięciu tysięcy złotych, a działania w ramach programu "Comenius - Partnerskie Projekty Szkół" pozwoliły zwiększyć ilość sprzętu audiowizualnego (m.in. o rzutnik multimedialny i laptop) w szkole.

W szkole podejmuje się działania mające na celu wzbogacenie warunków lokalowych i wyposażenia dydaktycznego, na co wskazują m.in. opinie rodziców i przedstawicieli lokalnego środowiska. Dyrektor w ankiecie wskazał, że w ciągu dwóch ostatnich lat podejmował działania zmierzające do wzbogacenia zasobów lokalowych i wyposażenia dydaktycznego na podstawie istniejącego planu. Z kolei podczas wywiadu uzupełnił, że na przestrzeni wskazanego okresu zostały zakupione czy przekazane w formie darowizny liczne pomoce dydaktyczne, wśród których można m.in. wymienić: tablicę i rzutnik multimedialny, 5 komputerów z oprogramowaniem i zestawami edukacyjnymi z fizyki, drukarkę, ekran, wieżę, netbook, zestaw kina domowego, program komputerowy do matematyki, fantom, książki i leksykony. Duże zmiany w szkole w tym zakresie dostrzegają przedstawiciele lokalnego środowiska. Z informacji udzielonej przez wskazanego respondenta wynika, że w przeciągu ostatnich dwóch lat doposażona została w specjalistyczną aparaturę pracownia fizyki (we współpracy z Politechniką Wrocławską), przeprowadzono modernizację pracowni komputerowej oraz doposażono i wymalowano sale internatu. Wymieniono również stolarkę okienną i przeprowadzono remont korytarzy. Z opinii rodziców biorących udział w wywiadzie wynika, że dyrektor dobrze zarządza obiektem, stąd nie było potrzeby wsparcia w tym zakresie z ich strony.

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

1. W szkole systematycznie analizuje się osiągnięcia uczniów i wdraża wnioski z tego procesu, które przekładają się na satysfakcjonujące efekty kształcenia, co obrazuje uplasowanie się rezultatów egzaminu maturalnego z większości przedmiotów w 2012r. w wyższym stanie niżeli w ubiegłorocznej sesji egzaminacyjnej.
2. Na skutek systematycznie sprawowanego nadzoru pedagogicznego proces edukacyjny jest wzbogacany o realizowane prorozwojowe przedsięwzięcia, które w dalszej perspektywie ułatwiają młodzieży planowanie własnego rozwoju, co obrazuje udział licealistów w ogólnopolskich i dolnośląskich projektach "Fizyka jest ciekawa", "Matematyka Reaktywacja", "Zostań inżynierem" czy objęcie szkoły patronatem ze strony Uniwersytetu Wrocławskiego.
3. Szkoła posiada bogatą ofertę edukacyjną, która dzięki realizacji międzynarodowego projektu "Comenius – Partnerskie Projekty Szkół", licznym zajęciom rozwijającym zainteresowania oraz różnorodnej propozycji konkursów wspiera rozwój uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, co przyniosło szkole tytuł "Szkoły Odkrywców Talentów".
4. Uczniowie rozwijają swoje umiejętności społeczne ułatwiające im funkcjonowanie w dorosłym życiu i przyszłym rynku pracy dzięki zaangażowaniu się szkoły w liczne przedsięwzięcia o charakterze wolontariackim, proekologicznym i patriotycznym.
5. Uczniowie wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje i prezentują postawy zgodne z wymaganiami, co powoduje, że szkoła postrzegana jest przez wszystkich respondentów jako bezpieczna, o czym świadczy przyznanie certyfikatu "Szkoła bez przemocy".
6. Placówka dysponuje odpowiednimi warunkami lokalowymi i wyposażeniem, które umożliwiają realizowanie przyjętych programów nauczania oraz sprawiają, że przy zaangażowaniu młodzieży i grona pedagogicznego pełni ona funkcję ośrodka kulturalnego dla lokalnej mniejszości narodowej.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	A
Respektowane są normy społeczne	A
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	A
Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B

Raport sporządzili:

- Iwona Szymańska
- Katarzyna Bazylczyk

Kurator Oświaty:

.....